

ЧЕСТО ЗАДАВАНИ ВЪПРОСИ

Люксембург, 28 септември 2017 г.

Годишен доклад за 2016 г. — често задавани въпроси

1. Заверила ли е ЕСП отчетите за 2016 г.?

Да. ЕСП завери отчетите за 2016 г., тъй като ги оценява като надеждни (тя изрази „положително одитно становище“), както прави всяка финансова година от 2007 г. насам. ЕСП заключава, че отчетите за 2016 г. дават вярна представа във всички съществени аспекти за финансовото състояние на ЕС и за резултатите от неговата дейност за тази година.

Освен становище относно отчетите, ЕСП е длъжна да изрази становище (основаващо се на извършените от нея одитни проверки) относно съответствието на свързаните с отчетите плащания с правилата на ЕС. Налице е траен спад в изчисления процент грешки при плащанията през последните няколко години: 2014 г. — 4,4 %; 2015 г. — 3,8 %; 2016 г. — 3,1 %. Освен това през 2016 г. почти половината от одитираните разходи не са засегнати от съществено ниво на грешки. Това се отнася главно за плащанията въз основа на права за получаване на плащане.

Ето защо за пръв път от 1994 г., когато ЕСП започва да изготвя декларацията за достоверност, тя изразява становище с резерви относно плащанията за 2016 г., а не отрицателно становище.

2. Какво означават „становище без резерви“, „становище с резерви“ и „отрицателно становище“?

„Становище без резерви“ означава, че представените данни дават вярна и точна представа за действителното състояние и следват правилата за финансово отчитане. „Становище с резерви“ означава, че одиторите не могат да издадат становище без резерви, но установените проблеми не са широко разпространени, т.е. не засягат цялата извадка. „Отрицателно становище“ се използва за случаи с проблеми, касаещи почти цялата извадка.

Пресслужба на ЕСП

Mark Rogerson – Говорител
Damijan Fišer – Служител в пресслужбата
12, rue Alcide De Gasperi, 1615 Luxembourg
E: press@eca.europa.eu @EUAuditors

T: (+352) 4398 47063
T: (+352) 4398 45410
eca.europa.eu

M: (+352) 691 55 30 63
M: (+352) 621 55 22 24

3. Какво означава „съществено ниво на грешки“?

В областта на одита това се отнася до прага (нивото), под който се счита, че грешките нямат значително отражение. Същественото ниво на грешки представлява нивото на грешки, което има вероятност да повлияе на решението на ползвателя на одитния доклад. ЕСП и Комисията използват 2 % като праг, който определя нивото на същественост.

4. Какво представляват „плащания за възстановяване на разходи“ и „плащания въз основа на права за получаване на плащане“?

Плащанията въз основа на права за получаване на плащане са обвързани с изпълнението на определени условия. Примери за такива плащания са студентски стипендии и стипендии за изследователска дейност (при разходите в област „Конкурентоспособност“), пряка помощ за земеделски производители (в област „Природни ресурси“) или заплати и пенсии за служителите на ЕС (в област „Администрация“).

Плащанията за възстановяване на разходи се извършват когато ЕС финансира допустими разходи за допустими дейности. По този начин се изплащат средства например за научноизследователски проекти (разходи в област „Конкурентоспособност“), инвестиции за регионално развитие и развитие на селските райони и за обучение (разходи в област „Икономическо, социално и териториално сближаване“ и „Природни ресурси“) и проекти за помощ за развитие (област „Глобална Европа“).

5. Подобрява ли се финансовото управление на ЕС?

Да. Налице е **траен спад** в изчисления процент грешки при плащанията през последните няколко години: 2014 г. — 4,4 %; 2015 г. — 3,8 %; 2016 г. — 3,1 %. Освен това през 2016 г. почти половината от одитираните разходи не са засегнати от съществено ниво на грешки. Както се вижда от проведените от ЕСП одити през последните години, вътрешният контрол в Комисията и в държавите членки е засилен значително.

6. Как ЕСП планира да работи по-различно в бъдеще?

2017 г. е първата година, в която значителна част от разходите от всички области на бюджета на ЕС ще се правят в съответствие с новите правила, приложими към МФР за периода 2014—2020 г. Законодателите приеха нови и по-строги правила, които ще управляват разходването на средствата. Освен това, както се вижда от проведените от ЕСП одити през последните години, вътрешният контрол в Комисията и в държавите членки е засилен значително. Ако приемем, че вътрешният контрол ще продължи да предотвратява или да открива и коригира грешки, очакваме в бъдеще да можем да разчитаме повече на него при оценката на редовността на разходите. Този подход ще покаже по-ясно къде продължават да съществуват недостатъци, ще допринесе за повишаването на управленската отговорност и ще доведе до още по-добро управление на финансите на ЕС. През 2017 г. той ще бъде приложен за пръв път в областта на сближаването.

В същото време смятаме, че не е достатъчно само да се изразходват средствата според правилата. Данъкоплатците в ЕС искат да видят икономическа ефективност. Затова ЕСП отделя време и ресурси за „одити на изпълнението“, които проверяват дали политиките на ЕС са ефикасни и дали разходните програми успяват да постигнат най-добрата възможна икономическа ефективност.

7. Изчисленият процент грешки обаче все още е 3,1 %. Какво означава това?

3,1 % е прогнозно изчисление на размера на средствата, които не е трябвало да бъдат изплатени от бюджета на ЕС, защото не са използвани в съответствие с правилата на ЕС и поради това не отговарят на целите на приетото от Съвета и Парламента приложимо законодателство на ЕС или на конкретни национални правила в държавите членки.

Като типични грешки могат да се посочат изплащането на средства на бенефициенти или за проекти, които не са допустими за финансиране, или закупуването на услуги и стоки и извършването на инвестиции без правилно прилагане на правилата за обществени поръчки.

Изчисленото от ЕСП ниво на грешки се базира на статистически модел: въз основа на своята работа ние сме 95 % сигурни, че изчисленият процент грешки варира между 2,2 и 4,0 %. Освен това нивото от 3,1 % е средна стойност от всички области на бюджета на ЕС и всички видове разходи. Изчисленият процент грешки при плащанията въз основа на права за получаване на плащане, които съставляват близо половината от всички плащания, е под 2 %.

8. Общият размер на бюджета на ЕС за 2016 г. е 136,4 млрд. евро, а процентът грешки — 3,1 %. Означава ли това, че 4,23 млрд. евро от средствата на ЕС са били пропилены?

Така поставен, въпросът може да бъде подвеждащ, понеже съществува важна разлика между „грешка“ и „пропиляване“. При своите тестове ЕСП проверява дали средствата на ЕС са изразходвани за планираните цели, дали заявените разходи са изчислени правилно и дали условията за допустимост са изпълнени. Процентът 3,1 % се отнася именно до това.

Някои от грешките са свързани с плащания, които не отговарят на критериите за допустимост — например подпомагане на изследвания, извършвани от предприятие, което се определя като „малко или средно“, въпреки че изцяло е собственост на голяма компания, или подпомагане при неточно декларираните земеделски площи.

В тези случаи средствата на ЕС може въпреки всичко да са оказали положително въздействие в известна степен и да са постигнали някои ползи, дори ако условията за тяхното изразходване не са спазени напълно. От друга страна, някои законосъобразни и редовни разходи също могат да представляват разхищение на средства, като например строежът на пристанищна инфраструктура, която не отчита правилно бъдещите нужди от товарни превози.

9. Как възникват грешките?

Грешки възникват в случаите, когато бенефициентите не спазват определените условия при декларирането на разходи за възстановяване от ЕС. За да бъдат допустими за финансиране от ЕС, бенефициентите трябва да спазват някои правила, специфични за ЕС, а в много случаи — и национални изисквания. Тези правила съществуват, за да може разходите да не нарушават функционирането на вътрешния пазар (като например правилата за възлагане на обществени поръчки и правилата за държавна помощ) и да се извършват за целите, определени от Съвета и Парламента.

Грешките възникват, когато тези правила са нарушени — например земеделските производители декларират земеделска площ невярно, организаторите на проекти не спазват правилата за обществени поръчки или изследователските центрове искат възстановяване на разходи, които не са свързани с проекти, финансирани от ЕС. Годишният доклад за 2016 година представя примери за грешки, открити при одитните проверки, извършени от ЕСП.

10. Ако изчисленият процент грешки при плащанията през 2016 г. е 3,1 %, означава ли това, че 96,9 % от бюджета на ЕС са изразходвани в съответствие с правилата?

Да, ако се вземат предвид само грешките, които са измерими. Становището на ЕСП относно разходите на ЕС се основава на широка извадка, обхващаща всички разходни области. Операциите от извадката се проверяват подробно, а откритите грешки се остойностяват, когато е възможно, и се използват за изчисляване на вероятен процент грешки.

Но има и много грешки, които ЕСП не може да остойности, като например по-малко сериозни нарушения на правилата за обществени поръчки, неспазване на правилата за публичност или неправилно въвеждане на директивите на ЕС в националното законодателство. Такива грешки не са взети предвид в изчисления от Сметната палата процент грешки.

11. Представяват ли откритите грешки случаи на измама?

В по-голямата част от случаите — не.

Измамата е умишлен акт на използване на заблуда с цел извличане на полза. Въпреки че случаите на измама може да са трудни за откриване при стандартните одитни процедури, всяка година ЕСП разкрива известен брой предполагаеми случаи на измама при извършването на своите одитни тестове. През 2016 г. ЕСП откри 11 случая на предполагаема измама от близо 1 000 проверени операции. Тези случаи се докладват на OLAF — Европейската служба за борба с измамите, която извършва необходимите действия по разследване и проследяване в сътрудничество с органите на държавите членки.

12. Както Комисията, така и държавите членки разполагат с правомощия да предотвратяват появата на грешки и да ги коригират, когато такива възникнат. Как се отразява това на процента грешки?

Корективните действия, предприети от органите в държавите членки и Комисията, имат положителен ефект върху изчисления процент грешки. Без тези действия общият изчислен от ЕСП процент грешки щеше да е по-висок с 1,2 %.

Освен това е съществувала достатъчно информация, за да се предотвратят или да се открият и коригират значителна част от останалите грешки. Ако тази информация е била използвана, през 2016 г. изчисленият процент грешки общо за разходите в областите „Икономическо, социално и териториално сближаване“ и „Глобална Европа“ би бил под прага на същественост от 2 %. Според ЕСП това показва, че съществуващите контроли са подбрани уместно, но те трябва да бъдат прилагани правилно.

Годишният доклад за 2016 г. и КОМПЛЕКТЪТ МАТЕРИАЛИ ЗА ПРЕСАТА са публикувани на 23 официални езика на ЕС на уебсайта www.eca.europa.eu